

CHANG

Jos van der Lans
Amersfoort, SOVEE
20 september 2012

Wajong

WSW

CHAN

Burgerkracht

De toekomst van het sociaal werk in Nederland

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

en Organisatie Doe mee

[Home](#) > [Abonneren](#) > [Nieuwsbrieven](#) > [Nieuwsbrief Wijkeraanpak](#) > [Nieuwsbrief Wijkeraanpak Special: de experimenten, juli 2009, nr 14](#)
Vernieuwend Welzijn: over eigen schaduw
heenkijken

Organisaties die samenwerken onder de vlag van het experiment 'Vernieuwend welzijn' zetten zich in voor een beter welzijn in aandachtswijken. Kennen en gekend worden is essentieel belang vindt

...ast/a/delg/secto:
Datum n...
Redact...
Telefo...
013 542 95 F

Afdelings-/secto...
Directo...
Contro...
... M...

Kanteling

Welzijn Nieuwe Stijl

... zich hier > Regio > **Veluwe West**
Naamloos 1

Eigen Kracht-conferentie k

door Wijnand Koopman, vrijdag 27 augustus 2010 | 07:00

ERMELO - Een Ermelose familie die een Eigen Kracht-conferentie wil houden krijgt hiervoor geen subsidie van de gemeente.

Op dit moment wordt door het Ermelose college van b en w nog geen besluit genomen over het opnemen van de conferentie als voorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De Eigen Kracht-conferentie moet mensen helpen zelf te werken aan het oplossen van problemen, samen met familie, vrienden en betrokkenen. Dat moet eraan bijdragen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen wijk kunnen wonen.

Het verzoek van de familie valt niet binnen de regels die Ermelo hanteert voor het verlenen van subsidies op welzijnsgebied. Ook speelt een rol dat door de betreffende familie niet eerst is onderzocht of binnen de bestaande voorzieningen de gezochte ondersteuning al aanwezig is, zo stelt het Ermelose college.

UPC
Digita
+ 5 m
www.upc

Prom'es
Uw eigen a
kaarten, str
www.fundraise.f

len uit ue
rtaald wo
e en Inb

Transitievisie 'zorg voor jeugd' Regio Amersfoort

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 | Aanleiding: kind en gezin zijn ondergeschikt geraakt 2

Hoofdstuk 2 | Onze visie: eigen kracht en eigen behoeften 3

Hoofdstuk 3 | Het moet anders! 4

Hoofdstuk 4 | Op weg in de transitie: de eerste acties 6

Hoofdstuk 5 | Disclaimers 7

Bijlage 1: transitie regio Amersfoort Doelgroep Aanpak Matrix 8

A specialist
knows more and
more about less
and less until
eventually he
knows everything
about nothing.

Inleidende woorden van de Transitie Arena 'Zorg voor Jeugd'

Voorliggend document schetst onze visie op de toekomstige zorg voor jeugd in de regio Amersfoort. Een zorg voor jeugd die maximaal inspeelt op de eigen kracht van burgers en professionals, die present is en op de meeste effectieve en menselijke manier sociale veerkracht realiseert. Onze visie moet in de praktijk richting en ruimte geven aan al die goede initiatieven die hier nu al op gericht zijn, om deze verder tot bloei te laten komen, richting te geven en te versnellen. Daarnaast schetst de visie randvoorwaarden om nieuwe manieren van denken en werken structureel met elkaar te organiseren. We zien dit document als paraplu voor de toekomst: om nieuw beleid en initiatieven aan te toetsen en richting te blijven geven aan ons gezamenlijke zoek- en leerproces. We streven ernaar maximaal aan te sluiten bij de bestaande kracht van het Amersfoortse en de regio, maar schuwen ook niet aanwezige knelpunten en barrières in de jeugdzorg te benoemen en aan te pakken. We hopen dat deze visie de basis biedt om samen met het veld de komende jaren de Transitie Jeugdzorg in te gaan.

Deze visie is een gezamenlijke productie van:

Gerard Aanstoot [Team Menskracht]

Roger Caubo [SOVEE]

Jeroen Crasborn [AGIS]

Gert van Dijk [Stichting Welzijn Amersfoort]

Brigitta Gadella [Stichting Speciaal Onderwijs]

Peter van den Hoek [AGIS]

Eddy Karrenbelt [gemeente Amersfoort]

Tanno Klijn [Bureau Jeugdzorg Utrecht]

Ans van de Maat [Stichting De Rading]

Ewout Nonhebel [Centrum Maliebaan]

Lieke de Rond [gemeente Soest]

Annemiek Schooten [GGD Midden-Nederland]

Barbra Velthuisen [Centrum Maliebaan]

Frank Vissers [Arbeids Trainings Centrum Amersfoort]

Nieuwe fase in organisatie en sturing van de verzorgingsstaat

Tot 1960 **PARTICULIER INITIATIEF**

(verzuilde, lokale elites/notabelen, burgers)

Tot 1980 **VERSTATELIJKING**

(staat - aanbodgestuurd, professionele elites)

Tot 2010 **ECONOMISERING**

(bedrijfsmatige sturing – grootschaligheid – managers/bestuurders)

Na 2010 **LOKALISERING**

Wijk- gebiedsgericht / georganiseerde nabijheid

Burgers als coproducent / burgerkracht

Ontinstitutionalisering / redesign dienstbaarheid

Verzorgingsstaat **TRANSITIE**

Andere verhoudingen tussen burgers en professionals/institutes.

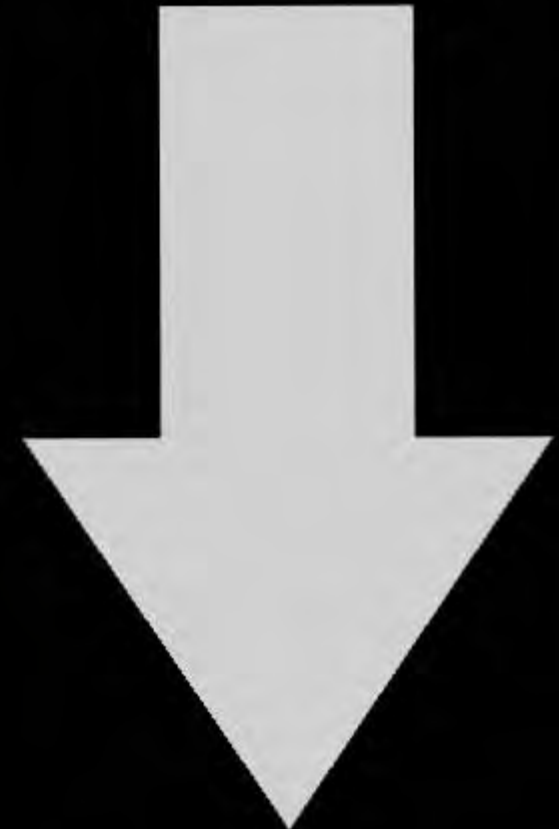
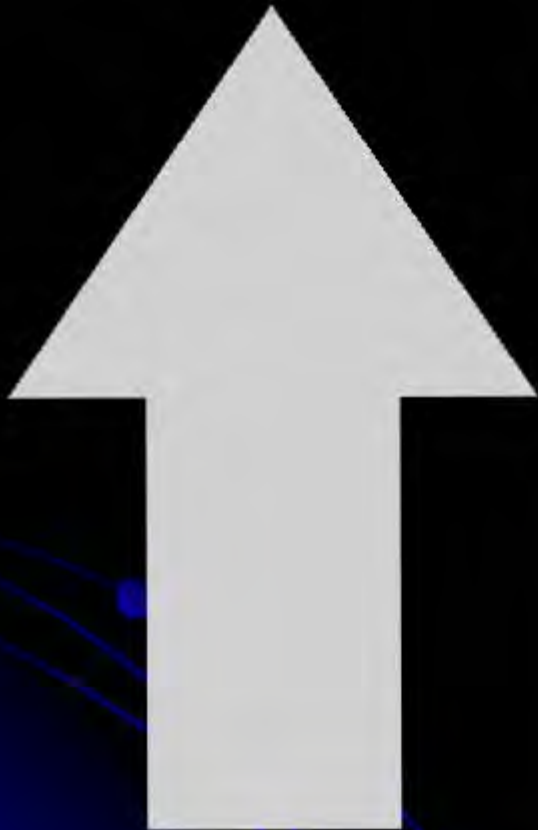
CHANGE

1. Van organisaties/institutes, naar professionals
2. Van systemen (afstandelijk), naar leefwerelden (nabij)
3. Van complexiteit/veelvoud, naar eenvoud
4. Van verdelen (specialiseren), naar samenwerken (generaliseren)
5. Van producten, naar relaties
6. Van subsidiehokjes, naar verbanden/netwerken
7. Van individualiseren, naar collectivieren
8. Van behandelen, naar eigen kracht
9. Van dienst/zorgverleners, naar dienstbaarheid
10. Van bedenken (beleid), naar doen (praktijk)

VAN INSTITUTES, NAAR SAMENLEVING

Van DUUR, naar GOEDKOPER

Perspectiefwisseling

Machtsvraagstuk

MODERN MANAGEMENT

Niet de burgers maar de instituties moeten dus veranderen!

Dat wil zeggen: de wijze waarop het systeem georganiseerd is en zichzelf in stand houdt.

RUBBEREN MUUR

Het systeem loopt vast

- Moeilijk toegankelijk => oerwoud
- Maakt zaken nodeloos ingewikkeld / complexiteitsinflatie
- Hoe meer problemen hoe slechter het werkt
- Perverse prikkels: hoe meer je doet, hoe meer je kan declareren
- Medicaliseert – etikettenfabriek
- Onteigent burgers – claimgedrag
- Creëert afhankelijkheden

systemperversiteiten

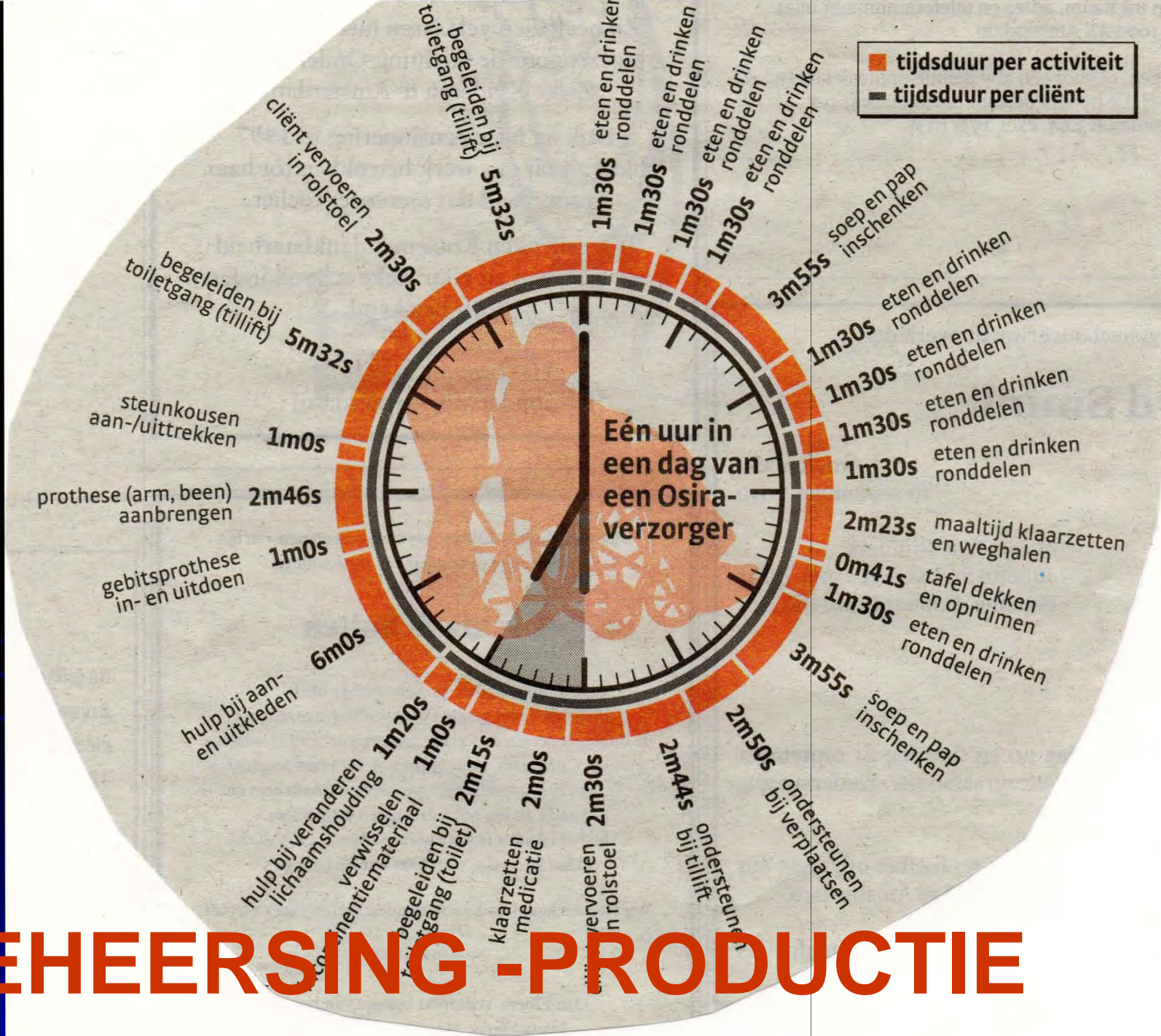

ONTPERSOONLIJKING

MATRIX CRABBEHOF		SPEERPUNTEN												
ACTIVITEITEN 2007 een greep	DOEL	Sociale samenhang	Betrokkenheid	Sociale contacten	Participatie	Empowerment	Ontmoeting, Integratie	Meegaan, meedoen, meewerken	Met partners in wijk	Multicultureel	Traditie en trots	Aantal keer 2007	Aantal bezoekers 2007 (gemiddeld)	Deelnemersuren
		Kinderknutselen	Kennismaken verantwoorde zinvolle vrijetijdsbesteding kinderen	X	X	X		X				X		44
Vrouweninloop	Ontmoeting, bestrijding isolement, bevordering integratie, taalontwikkeling	X	X	X	X	X	X	X		X	X	40	22	1760
Wijkterras	Ontmoeting, bevordering onderlinge contacten	X	X	X			X			X		12	42	765
Ouderen ontmoeting	Multiculturele ontmoeting, thema-behandeling	X	X	X	X		X	X	X	X	X	2	50	200
Ouderen thema	Discussie en meningsvorming relevante onderwerpen ouderen en buurt	X	X	X	X	X	X	X	X			2	50	200
Jongereninloop	Stimuleren contacten en kennismaking zinvolle vrijetijdsbesteding		X	X	X	X	X	X	X	X		160	10	3200
Oud en jong (incl. kerstontbijt)	Ontmoeting tussen oud en jong	X	X	X			X	X	X		X	3	45	202
Gesprek: 'Onder een parasolletje'	Stimuleren onderlinge contacten, informatie, activering	X	X	X			X	X			X	6	8	96
Straatfeesten	Bestrijding anonimiteit, ontmoeting door leeftijden en doelgroepen heen	X	X	X			X		X	X	X	6	200	1200
Kerstboomfeesten	Bestrijding anonimiteit, ontmoeting door leeftijden en doelgroepen heen	X	X	X	X		X	X		X	X	3	40	120
Vrouwenbrunch	Ontmoeting en stimuleren contacten alle etniciteiten	X	X	X	X		X	X	X	X	X	2	100	500
Feest 'De hele wereld in Crabbehof'	Ontmoeting en stimuleren contacten alle etniciteiten	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	1100	1650
'Kennen en gekend worden'	Goede woonstart, stimuleren contacten, minder anonimiteit, meer saamhorigheid	X	X	X	X							30	2	90
Thema's ouders peuters	Stimuleren contacten, opvoedingsondersteuning, horizonverbreding	X	X	X	X	X	X		X	X		2	25	50
Thema's vrouwen, cursussen	Horizonverbreding, vergroten weerbaarheid	X	X	X	X	X	X	X	X	X		25	16	1000
Fietsles	Vergroten zelfstandigheid en mobiliteit					X		X		X		40	3	180
Taalles	Taalontwikkeling, opvoedingsondersteuning, vergroten begrip samenleving				X	X		X		X		180	10	3600
Vrijwilligers ontmoeting	Bundelt krachten, versterkt trots, met elkaar doe je veel voor de wijk	X	X		X	X	X	X		X	X	2	40	120
Zomer familie-uitstapjes	Stimuleren contacten, bieden gemeenschappelijke ervaring, integratie	X	X	X			X	X		X	X	4	120	4800
Rommelmarkt	Stimuleren contacten, bieden koopjes, recycling, gezelligheid	X	X	X			X			X		9	100	2700
Bingo	Stimuleren onderling contact, integratie, gezelligheid	X	X	X			X				X	8	50	1200
Naschoolse activiteiten	Kennismaken met verantwoorde en zinvolle vrijetijdsbesteding door kinderen					X	X		X	X		240	8	1920
De Crabbehofkraam:	Meegaan-meedoen-meewerken, stimuleren duurzame, kleinschalige buurteconomie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Hapjesgroep	Stimuleren ontmoeting, kleinschalige buurtactiviteit, service bieden aan activiteiten		X	X	X		X			X		5	30	150
Fietsenwerkplaats	Kleinschalige economische buurtactiviteit met duurzaam karakter (recycling)		X		X	X						90	80	720
Kledingkraam	Goede, gebruikte kleding kleden worden vernieuwd	X	X	X			X			X		45	40	1800
Voedselverdeling, voedselbank	Bestrijding armoede, mensen met 'zht' overtuigen om te helpen	X	X	X	X		X	X	X	X		300	35	1800
Groente, fruit	Bestrijding armoede, mensen met 'zht' overtuigen om te helpen	X	X	X	X		X	X	X	X		45	8	110
Eetgroep ouderen	Stimuleren ontmoeting en bestrijding eenzaamheid	X	X	X			X	X	X		X	11	45	740
Buurtmoestuin	Kleinschalige economische buurtactiviteit, stimuleren bewuster leven	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	80	12	960

Leefbaarheid als ambacht

WANTROUWEN

BEHEERSING -PRODUCTIE

Wat te doen?

Twée bewegingen

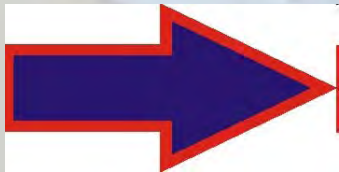
Professionals manifesteren zich in de leefwereld van burgers – organisatie van professionele nabijheid. **PROFKRACHT**

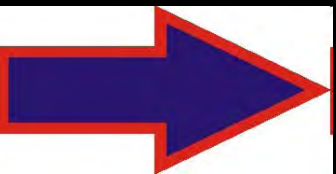

Institutes openen zich voor burgers, ontdoen zich van hun leveranciersmonopolie en herontwerpen professionele dienstbaarheid. **BURGERKRACHT**

van garagebedrijf naar wegenwacht

van der Lans
**top-
f!**
Begeleiden
De nieuwe start
van het
sociaal werk

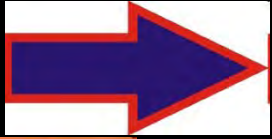

Weg uit de systeemwereld Leefwereld als spreekkamer

Achter de voordeur – stadsmariniers –
stadscommando's - huisbezoek –
sociale wijkteams – jeugdveldwachter –
straatcoaches – wijkcoaches -
interventieteams - bemoeizorg – eigen
kracht conferenties – gezinsmanagers –
frontliniewerkers - sociale makelaars

Opkomst generalisten

De wijkcoach is tegelijkertijd

Consulent Werk en Bijstand	Consulent woningcorporaties
Leerplichtambtenaar	Schuldhulpverlener
Medewerker Zorgloket	Casemanager Verslavingszorg
Indicatiesteller Bureau Jeugdzorg en CIZ	Opbouwwerker
Gezinsvoogd	Maatschappelijk Werker
Gezinscoach	Woonbegeleider
Reclasseringsmedewerker	

Van veelvoud naar eenvoud

EERSTE LIJN (Enschede/Leeuwarden) – TWEEDE LIJN

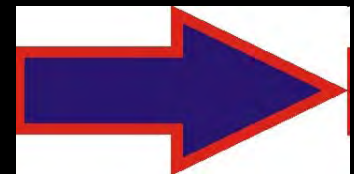
Zelfsturende teams

(netwerkorganisaties)

Buurtzorg

Buurtzorg...

-zoekt naar oplossingen
-maakt zichtbaar wat ze levert
-werkt met de beste professionals
-werkt intensief samen met huisartsen
-werkt met kleine, autonome teams
-kent de netwerken in de buurt
-houdt de organisatiekosten laag

Transitie dringt door tot in het dagelijks werk.

Meer Problemen => 1 plan, 1 professional

De aanpak één gezin, één plan, één regisseur

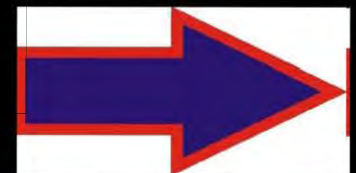
Op basis van de praktijk hebben we onderstaand overzicht ontwikkeld. In het overzicht vind je de elementen voor de aanpak die werken in de praktijk en de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor een effectieve aanpak.

Wat werkt?

- Werkwijze ontwikkelen vanuit de praktijk
- Vraaggericht werken vanuit empowerment
- Outreachend werken en present zijn
- één gezin, één plan, één regisseur
- Generalist bij de bewoner/ specialist in het team: het interdisciplinaire werken
- Integrale aanpak/systeem gericht werken

Wat heb je ervoor nodig?

- Competenties regisseur
- Bevoegdheden regisseur
- Privacy wet- en regelgeving
- Follow-up en langdurige monitoring
- Multidisciplinair team
- Financiering
- Organisatiemodel
- Politiek en bestuurlijk commitment

Digitaliseer!!!

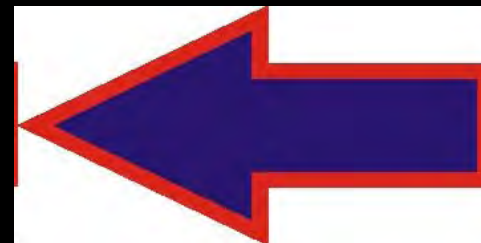

Internet heeft grote invloed op relatie professionals en burgers, en professionals onderling:

- Contacten kunnen sneller en frequenter
- Kennisdelen komt centraal te staan / niet de organisatie
- Burger kan sturen / beslissen / opdracht geven / op zoek / netwerken aanspreken.

Machtsverschuiving richting burgers

burgerkracht

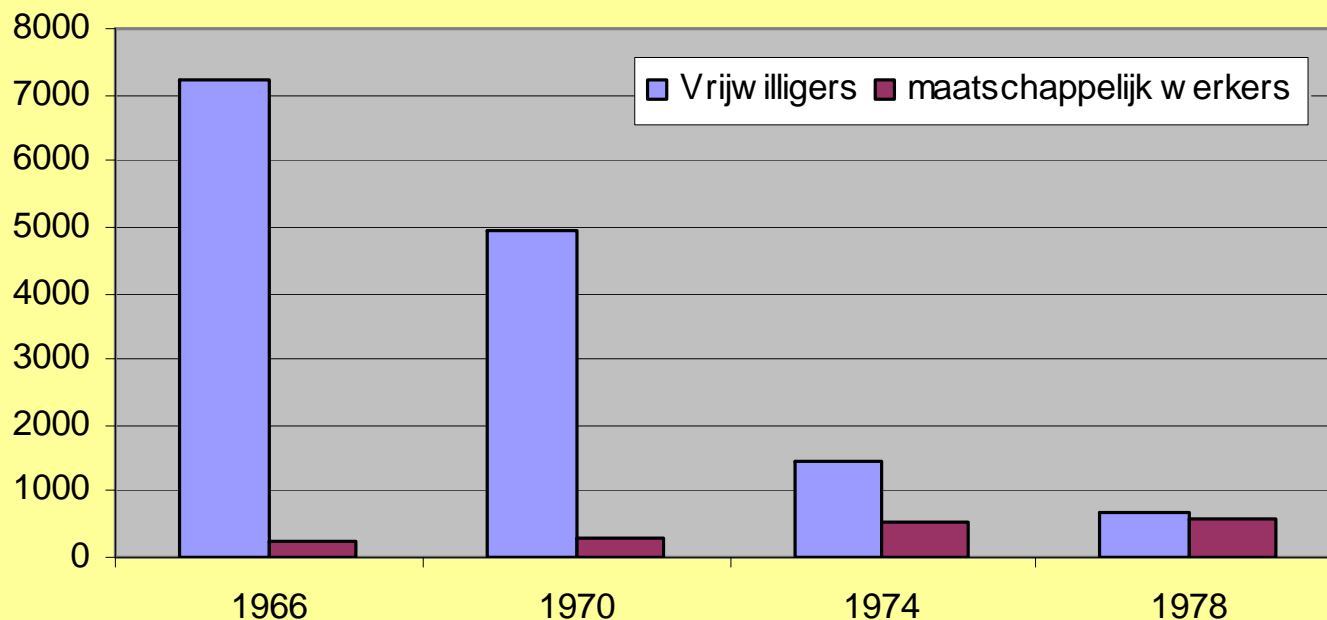

**Ruimte
creëren
voor
burgers**

Staatsgreep van professionals

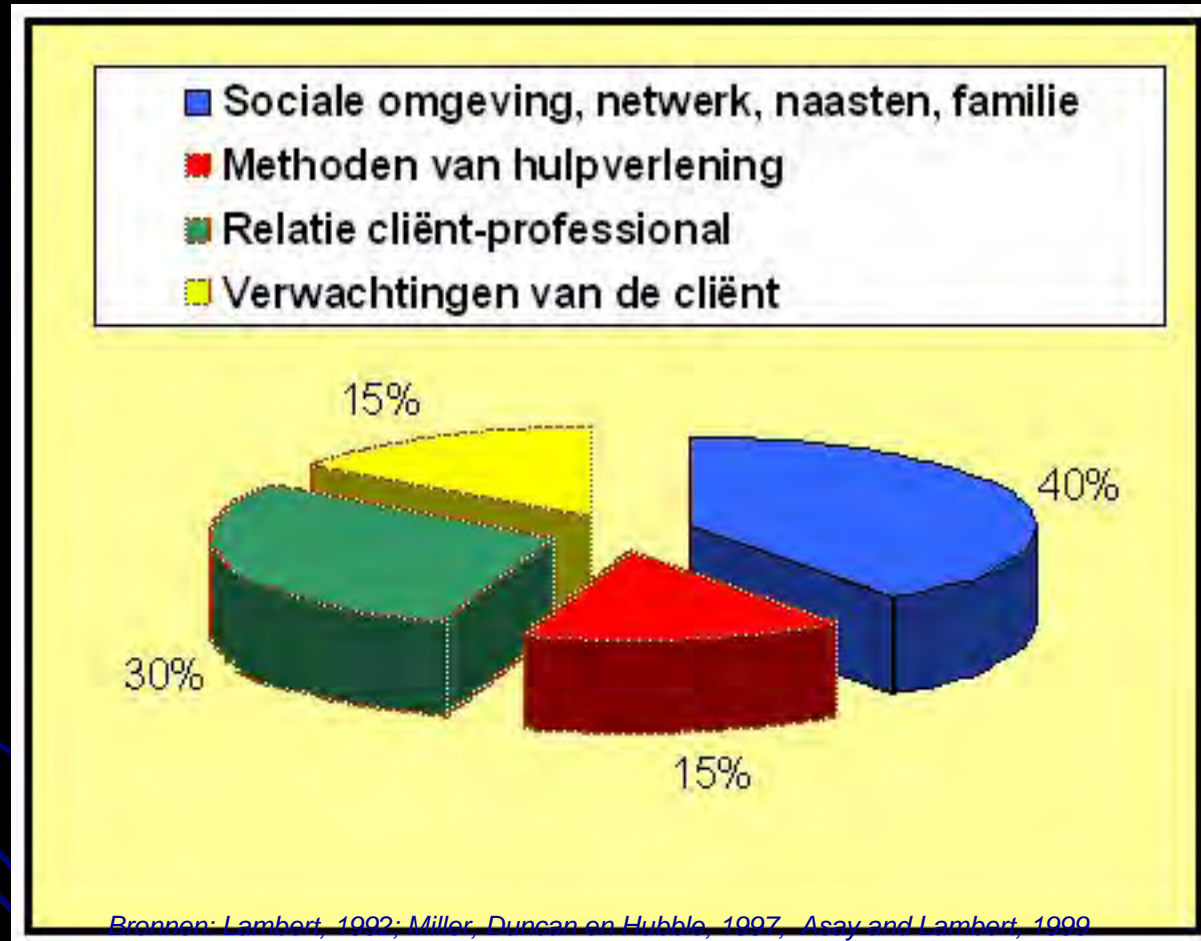
Vrijwilligers en maatschappelijk werkers
in de kindbescherming

**Particulier initiatief werd
professioneel initiatief**

Mobiliseer netwerk

Professionaliteit => dienstbaar aan sociale ecologie

Metafoor: Eigen Kracht Conferenties

- Sinds 2001: 5000 conferenties
- 75% komt daadwerkelijk tot een plan
- 13% komt zelf in beweging zonder conferentie
- 12% lukt niet, te veel ellende, onveiligheid
- 9 op 10 lukt wel
- Gemiddeld gaat het om 18 afspraken, 80% voor rekening familie, 20% profs
- 20% profs vaak oorzaak mislukken

Wrap Around
Care

Family First, Wrap Around Care (Jo Hermanns),
Personal Future Planning, herstel- en rehabilitatieaanpak GGZ

In elk gezin gaat het wel eens een periode niet zo goed. Meestal kun je zulke problemen zelf oplossen, maar soms kan een luisterend oor of een helpende hand bij praktische zaken een opluchting zijn. Vrijwilligers van Home-Start zijn zelf ervaren ouders en kunnen een steuntje in de rug bieden.

Zoek op postcode:

Alle locaties:

- ['s-Hertogenbosch](#)
- [Achterhoek](#)
- [Alkmaar](#)
- [Almere](#)
- [Alphen a/d Rijn en Rijnstreek](#)
- [Amersfoort](#)
- [Amstelveen](#)
- [Amsterdam Nieuwwest](#)
- [Amsterdam Noord](#)
- [Amsterdam Oost](#)
- [Amsterdam West Baarsjes en Bos en Lommer](#)
- [Amsterdam West Oudwest en Westerpark](#)
- [Amsterdam Zuid Oudzuid](#)
- [Amsterdam Zuid Rivierenbuurt/Buitenveldert](#)
- [Apeldoorn](#)
- [Arnhem](#)

Vrijwilligers helpen Jeugdzorg

De allochtone vertrouwenspersonen van de Utrechtse stichting Al Amal begrijpen de problemen van de gezinnen vaak beter dan de professionals van Bureau Jeugdzorg.

Van onze verslaggeefster
Anneke Stoffelen

UTRECHT Jarenlang lagen Fatna (42) en Elmiloud (52) met hun kinderen op één slaapkamer. Niet dat er niet meer ruimte was in hun huisje in de Utrechtse wijk Zuilen. Maar op de bovenverdieping waren de muren afgebladderd en renden de muizen rond. Dus gebruikten ze de twee extra slaapkamers maar niet.

Op een avond kreeg het stel slaande ruzie – Elmiloud is schizofreen en daarom soms erg moeilijk. Fatna belde de politie. Die schakelde Bureau Jeugdzorg in. Al vlug werd geconcludeerd dat het ouderkoppel niet goed voor hun vier kinderen zorgde. Elmiloud en Fatna begrepen niet veel van wat de gezinsvoogd te vertellen had. 'Het was steeds maar wachten en wachten', zegt Fatna. Totdat vertrouwenspersoon Fatima Zohra van stichting Al Amal in het gezin kwam.

Zohra is zelf ook van Marokkaanse afkomst en schatte de situatie heel anders in. 'Al bij mijn eerste bezoek zag ik dat de ouders heel warm met hun kinderen omgaan. De kinderen krulpen ook bij hun vader op schoot, hij luistert goed naar ze. Hij is veel liefdevoller dan de meeste andere Marokkaanse vaders. Bij deze familie lag het probleem nu juist niet bij de kinderen. Er waren vooral veel praktische problemen.'

De Utrechtse stichting Al Amal viert haar 10-jarig bestaan vandaag met een congres over het project Tussen In. Het initiatief komt uit de Ma-

Moeder Fatna, die onherkenbaar wil blijven, en haar kind Hajar in de kinderkamer van dit Marokkaanse gezin uit Utrecht. Het gezin kwam in aanraking met

Coach&Co Coach&Co Coach&Co Coach&Co

Verbinding onderwijs – jeugdzorg?

Nederlands
Jeugd
instituut

Wat werkt bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten?

Nienke Holter
Wieneke Bruinsma

Augustus 2010

Nederlands Jeugdinstituut
Infolijn t (030) 230 65 64
e infojeugd@nji.nl
i www.nji.nl

De meest effectieve interventies voor de groep jongeren die dreigt voortijdig de school te verlaten zijn:

- Programma's die de schoolorganisatie en het klassenmanagement veranderen;
- Cognitieve gedragstherapie gericht op het aanleren van zelfcontrole en sociale competentie;
- Mentorinterventies, mits goed gestructureerd en voortdurend begeleid;
- Interventies waarin onder meer positieve beloningen worden uitgedeeld;
- Reboundvoorzieningen in het voortgezet onderwijs.

Om wie gaat het?

Het spijbelen is bij hen onderdeel van een afglijproces waarbij de motivatie, de inzet voor het huiswerk en de betrokkenheid bij school steeds verder afnemen, met het voortijdige vertrek uit het onderwijs als eindstation.

Weten op wie je moet letten!

Dit kan dus niet.....

‘Opvallend is dat voortijdig schoolverlaters in gesprekken aangeven dat het spijbelen lang onopgemerkt blijft en dat de school er weinig tegen doet. Het bevestigt spijbelaars in hun gevoel dat de school niet in hen is geïnteresseerd.’

succesfactoren

- goede schoolorganisatie
 - verbondenheid binnen de school;
 - samenstelling van de schoolpopulatie;
 - 'goede' leraren;
 - de school en haar omgeving / familie netwerken
-

Vertrouwensband

‘Risicoleerlingen maken meer kans als zij een warme en betekenisvolle band hebben met minstens één volwassene in hun nabije omgeving, zoals een leraar.’

‘De centrale rol van een vaste mentor of coach keert steeds terug als het specifiek over het voorkomen van schooluitval gaat.’

1 persoon, 1 plan, 1 prof

Goede docenten

LERAREN VAN HET JAAR (VLNR) JOSÉ JANSEN-GULEN, TRUDY COENEN EN MATHIJS TER BORK

Hebben we goede docenten?

‘Uit divers onderzoek blijkt dat scholen met veel kansarme leerlingen grote moeite hebben om beter gekwalificeerde leerkrachten aan te trekken en te behouden.’

Werken met burgers/coaches/netwerken

In succesvolle mentorprogramma's krijgen leerlingen een persoonlijke mentor die zich niet alleen bezighoudt met de schoolprestaties, maar zich richt op de sociale ontwikkeling van de jongere. De mentor heeft een ondersteunende rol en stelt zich op als vriend en rolmodel. Effect: leerlingen verzuimden minder op school, haalden hogere cijfers, waren minder agressief en gebruikten minder alcohol en drugs.

“It takes
a village
to raise
a child”

netwerk mobiliseren rondom potentiële schoolverlater

- Vertrouwen / aandacht / belangstelling
- Intensief – er boven op
- Niet loslaten, vasthouden
- Bondgenoten organiseren (collega's, familie, netwerk / mentoren)
- Tijd voor nemen.
- School is er op ingericht.

Wat doen scholen zelf, waarbij moeten ze geholpen worden?

www.josvdlans.nl

JOS VAN DER LANS - CULTUURPSYCHOLOOG / PUBLICIST

nieuwe start
van het
sociaal werk

weblog

video

19 uur oud -> Erg grappige foto - via dochter van @pieterhilhorst http://t.co/sFYAlIAv

journalist/publicist

curriculum vitae

tweets

contact

publieke optredens

boeken

CANON
SOCIAAL WERK NEDERLAND

canon sociaal werk

artikelen

boeken

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)

#burgerkracht